

Prodaja NKBM se začneja (2)

Večer, 15. 1. 2014

Večer je poročal o podpisu pogodbe o prodaji Nove KBM, ki ga je po poblastilu vlade podpisala Slovenska odškodninska družba. Očitno gre spet za drag projekt, ki bo obremenil davkoplačevalce, ne da bi ti za to kaj dobili. Pri nedavni nacionalizaciji banke je bilo opeharjenih skoraj sto tisoč malih vlagateljev, da ne pišemo o podrejenih obvezničarjih. Delničarji so bili izbrisani v nasprotju s 33. členom Ustave Republike Slovenije in 1. členom protokola h Konvenciji o varstvu človekovih pravic in temeljnih svoboščin. Država jih je razlastila tako, da je predhodno nasilno razvrednotila njihove vloge (5,6 milijona delnic po 27 evrov, skupaj 151 milijonov evrov), ko jim je prepovedala dokapitalizacijo banke, medtem ko je sama natisnila 100 milijonov delnic po evro in 185 milijonov delnic po 1,3 centa, za skupaj le 102,4 milijona evrov, in tako dosegla 92-odstotno lastništvo banke. Potem jih je iztislila iz lastništva in nato s posebnim zakonom, ki ga doslej ni sprejela še nobena država v EU, izbrisala njihove delnice.

Država je decembra lani razglasila izredne razmere, ker naj bi bilo pet slovenskih bank pred propadom. To seveda ne drži, kar lahko pokažemo na primeru NKBM. Po lanskim bilančah in prodaji tveganih terjatev Družbi za upravljanje terjatev bank ("slabi banki") je imela NKBM okoli 566 milijonov evrov sredstev. Kapitalska ustreznost je bila še pred prodajo slabih terjatev z 8,4 odstotka le malo pod zahtevanimi 9,0 odstotki (povprečje bank v EU je 10 odstotkov). Že letos naj bi kljub odpisom in rezervacijam poslovala z dobičkom. Za doseganje zahtevane ustreznosti bi bila potrebna le manjša dokapitalizacija banke, ne pa taka, ki je dala kapitalsko ustreznost 16,8 odstotka, seveda na račun zadolževanja države. Strokovnjaki so prejšnjo in sedanjo vlado opozarjali, naj banke skupaj s solastniki dokapitalizira, vendar jih nista poslušali in sta ustanovili slabo banko, za katero je EU lahko postavljala pogoje, zavlačevala z dovoljenjem in tlakovala

pot tujemu kapitalu pri razprodaji Slovenije. Razprodaja se ne bo ustavila pri preostalih podjetjih, nadaljevala se bo z infrastrukturo (letališče, pristanišče, ceste, železnice) in javnim sektorjem (zdravstvo, šole, domovi za starostnike itd.). Posledica nespoštovanja premoženja sto tisoč državljanov in še vsaj toliko družinskih članov bodo seveda tožbe vse do ustavnega in evropskega sodišča. Take tožbe se vlečejo in banke ne bo mogoče prodati do polnomočne razsodbe.

Leta 1996 je država na podoben način razglasila izredne razmere na trgu vrednostnih papirjev in uničila vzajemne sklade Proficia Dadas s 3500 vlagatelji. Izrednih razmer seveda ni bilo, cene vrednostnih papirjev so bile normalne (razmerje cene delnic in dobička na delnico je bilo 15). Tožarjenje po 18 letih še vedno ni končano in je trenutno na Evropskem sodišču za človekove pravice v Luksemburgu. Agencija za trg vrednostnih papirjev v letih 2007-2008, ko je bilo to razmerje kar 30 in več, ni naredila nič, zato so mnoga takrat prevzeta podjetja propadla in z njimi po sistemu domin še vrsta drugih, tudi oba finančna sklada Zvon, Ena in Dva, s 65.000 vlagatelji. Podobne so izkušnje države z izbrisanimi državljani - po dveh desetletjih pravedanja mora država po odločbi evropskega sodišča plačati visoke odškodnine. Nekaj podobnega se zna zgoditi tudi tokrat. Nove obremenitve državljanov zaradi napak politikov so nevarne za javni red in mir. Država je s takimi ukrepi uničila kapitalski trg in s tem domače vlaganje v podjetja. Vzajemni skladi in domači vlagatelji prodajajo domače delnice, vlagajo v tuje vrednostne papirje in s tem odpirajo delovna mesta v tujini, doma pa jih zapirajo. Država je padla v kremplje tujih špekulantov in bo samo za obresti na posojila letos plačala milijardo evrov pri 8,4 milijarde evrov načrtovanih prihodkov. Posledice zadevajo vse državljane, storitve in kakovost javnega sektorja se bodo še zniževale in postajale plačljive - s tem bo padala socialna varnost ljudi.

Zasl. prof. dr. Peter Glavič, Ruše